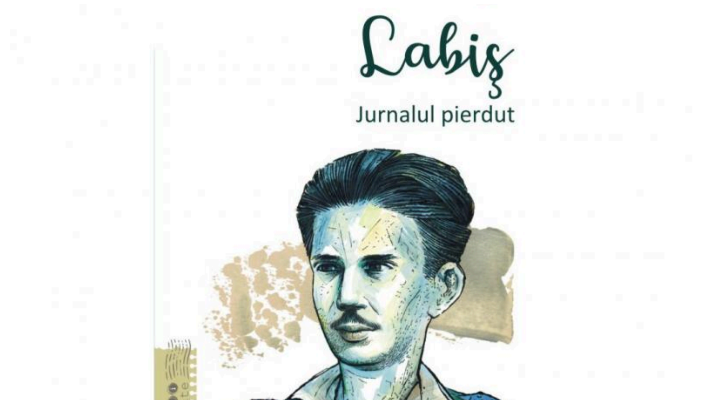
Nicolae Labiș și bumerangul politic care i-a retezat viața

de Florian Saiu | 10 Dec 2024 • 06:20

Acum 89 de ani (2 decembrie 1935) s-a născut în comuna bucovineană Mălini, spre Valea Moldovei superioare, Nicolae Labiș, un Rimbaud autohton al „obsedantului deceniu". A murit, bizar, deci controversat - căzut (sau împins?) sub roțile unui tramvai bucureștean - în 22 decembrie 1956. Dar să

ULTIMA ORĂ » Vezi toate știrile

Crăciunul în lume: 10 Tradiții unice care îți vor încălzi inima, de la Tokyo la București

NEWS ALERT Bărbat din Bihor, mort în incendiul care i-a cuprins casa

8 oameni pe care să-i ții aproape pe măsură ce îmbătrânești

NEWS ALERT Percheziții la primarul din Crevedia! Petre Florin este acuzat că a folosit la fermă o persoană cu handicap mintal

4 Zodii sunt binecuvântate de Univers pe 10 Decembrie 2024

EDITORIALE

„Nicolae Labiș provenea din familia unui învățător, cimotie îndepărtată cu Creangă, pe linie maternă (i-a dedicat strămoșului și un poem, la 11 ani). A fost numit de un critic buzduganul generației '60 (rămâne de văzut cine va fi fost zmeul și cine - Făt Frumos). Alții - între care Radu Cosașu - au vorbit de generația Labiș. Experiența infantilă a războiului și a secetei din 1946, traumatică pentru mulți congeneri, îi va marca o parte a poeziei, în frunte cu capodopera tragică Moartea căprioarei - La mort de la biche! - apărută în Viața Românească. Alte repere vor fi Albatrosul ucis și hit-ul Noi, nu! (ultimul - pus pe muzică folk și interpretat de Anda Călugăreanu)", amintea criticul și istoricul literar Paul Cernat în deschiderea unui portret schițat poetului Nicolae Labiș.

O legendă a epocii

Facem loc acuarelelor cernatiene: „Câteva dintre primele poeme (Fii dârz și luptă, Nicolae! și Gazetă de stradă) sunt, în felul lor, simbolice. A comis, incidental, și proză. Elev precoce, transferat de Constantin Ciopraga de la Fălticeni la Iași, ajunge încă dinaintea Facultății de Litere (abandonată, la București, după un semestru) la Școala de Literatură și Critică literară Mihai Eminescu,

Cine l-ar fi ucis înainte să aflăm de existenţa sa pe François Villon?
Ionuț Bălan

Subiecte fierbinți, rar discutate de către partidele Pro Europene, subiecte confiscate și manipulare de partidele extremiste
Serban Cionoff

Iluzionism de camuflat scăderea productivității
Ionuț Bălan

Gheorghe Tomozei și Florin Mugur. Admirația nelimitată față de Sadoveanu îi va prilejui un ciclu liric. Boem impenitent, cu mare succes la femei, admirat și invidiat (inclusiv de Nichita Stănescu, a cărui viitoare soție, Doina Ciurea, fusese iubita lui Labiș), devine rapid o legendă a epocii".

Ritm trepidant, fluiditate pasionată

Pe repede, înainte: „Eretic, dar autentic, a fost cel mai valoros poet comunist din România deceniului (Comunistului - mi-a căzut și la admiterea în liceu, în 1986... - e un standard la temperaturi înalte): cu vibrația unui Esenin (a avut în biografia sa amoroasă și o Isadora Duncan - rusoaică), a lucrat în materialul, uneori prohibit, al poeziei populare, clasice și moderne autohtone (dar influențat, printre alții, și de Villon, Baudelaire, Rimbaud sau Maiakovski). Poezia sa neoromantică, naturist-vizionară, are un ritm propriu, grav și trepidant, o fluiditate pasionată, o energie genuină și o sentimentalitate la temperaturi înalte, fie că se traduce în texte concise sau cu debit bogat, epopeic, uneori prea discursive".

Împotriva vechilor credințe politice

(automitizantele Puiul de cerb și Primele iubiri, ambele din 1956) și postumul Lupta cu inerția (1958) sunt repere. Copil fiind, i-am citit cu plăcere agreabilele compoziții de gen, tot postume - Păcălici și Tîndăleț sau Scufița roșie (poem despre prietenie). În următoarele decenii, i-au fost publicate mai multe inedite, unele surprinzătoare prin disponibilitatea dezinvoltă. Marcat de șocul revoluției maghiare și al Raportului Hrușciov, Labiș se întoarce, în ultimul an al vieții, împotriva vechilor credințe politice, asumate mistic, ajungând (se spune) în pragul disidenței".

Îmbrâncit de un securist?

În închiderea ramei (portretului): „Accidentul de tramvai din noaptea de 9 spre 10 decembrie 1956, care i-a adus moartea 13 zile mai târziu, la Spitalul de Urgență, după o fractură de coloană vertebrală, ar fi fost - potrivit propriilor afirmații, confirmate de mai mulți prieteni-scriitori și dezvoltate în câteva volume postdecembriste - provocate de un securist care-l îmbrâncise sub roțile unui tramvai. Pe patul de moarte i-a dictat lui Aurel Covaci emblematica Pasărea cu clonț de rubin, o probă și ea. Aura lui Labiș se va nutri din percepția victimei sacrificiale și din

ridicat la puterea revoluției lirice o epocă a șabloanelor propagandistice și a schimbat paradigma asemenea puținor poeți români ai secolului XX. Puțini au fost, oricum, la fel de iubiți ca el”.

Insuportabil de mare povară…

O mostră lirică, dinspre nemuritorul Nicolae Labiș:

„Noi, nu!

O parte din noi ne-am învins

WEBCAM LIVE ROMÂNIA

Greșeala, minciuna și groaza,

Dar e drum, mai e drum necuprins

Până-n zarea ce-și leagănă oaza.

Generaţii secate se sting,

Tinerii râd către stelele reci

Cine-și va pierde credinţa-n izbândă

Pe-aceste mereu mișcătoare poteci?

Cine din noi va muri

Înainte ca trupu-i să moară?

Cine-o să-și lepede inima-n colb

Insuportabil de mare povară?

Ca un vânt rău, ori ca o insultă

Întrebarea prin rânduri trecu.

- Ascultă, ascultă, ascultă!

Noi, nu! Niciodată! Noi, nu!”

scriitorului Cosmin Perța, „Jurnalul pierdut” al lui Nicolae Labiș. Redăm câteva fragmente tulburătoare: „Mă acuză unii și alţii că nu sunt «modest». Sunt modest, dar nu în accepţiunea comună și limitată. Sunt conștient de înzestrarea mea poetică, sunt conștient că poemele mele sunt mult mai bune decât ale multora și sunt conștient că am un scop în viaţă pe care cei mai mulţi nu îl au. Asta nu mă poate face modest așa cum își imaginează ei. E o prostie să fii modest în faţa proștilor. Dar sunt modest pentru că îmi cunosc limitele, chiar dacă sunt mult peste ale altora, ele există. Sunt modest pentru că îmi cunosc locul și rolul în societate. Sunt modest pentru că nu cer și nu mă aștept niciodată la ceva nemeritat. Sunt modest pentru că nu urmăresc mărire, ci valoare, nu câștig, ci calitate. Sunt modest și recunosc talentul, măreţia, valoarea altora, mulţi, la fel de buni sau mai buni decât mine. Sunt modest pentru că urmăresc să fac doar binele și generozitatea e forma mea de modestie. Nu voi fi însă niciodată modest, adică supus, în faţa nedreptăţii, a mitocăniei, a lipsei de valoare, a semidocţilor, a oportuniștilor, a înfumuraţilor, a dogmaticilor, a trădătorilor, dictatorilor, călăilor și limitaţilor cu pretenţii de genii”.

României abia comunizate: „Ce este răul?” - se întreba poetul. „Nimic altceva decât o absență a binelui. Și cum binele în lumea noastră este tot mai rar și mai puțin, cred că suntem îndreptățiți să vorbim despre o generalizare a răului. Binele mai e făcut doar la nivel individual, din generozitatea unuia sau a altuia, însă el nu mai e nicidecum un scop social. Lumea noastră nu se mai îndreaptă spre bine, spre construcția lui, ci pare condusă mai degrabă de haos, în care ipocrizia, minciuna, exploatarea, batjocura se pot manifesta în voie, neîngrădite de nimic”.

Gest fin pentru „tovarășul Arghezi”

Iată și o istorioară legată de un alt mare poet român, poate cel mai mare (hărțuit și umilit la acea vreme de comuniști): „Azi, în curte la Viața românească, l-am întâlnit pentru prima oară pe tovarășul Arghezi. Mi-a întins mâna și mi-a mulțumit pentru o carte pe care i-o trimisesem anul trecut și m-a poftit pe la Mărțișor să îmi dea și el o carte. Povestea cărții pe care i-am trimis-o e o aventură în sine. Merită relatată. În urmă cu un an am aflat, în nu mai știu ce conjunctură, că maestrului îi lipsea un exemplar princeps

trimit prin poștă. Cum știam că toată corespondența lui este urmărită, nu am trecut nimic la expeditor, însă pentru a ști totuși că am fost eu, m-am semnat pe carte. A apreciat gluma. Într-adevăr îmi lipsea, mi-a zis, te poftesc să vii negreșit. Nu știu dacă voi ajunge, dar tare m-a bucurat invitațiunea lui”.

Șarpele Beniuc

Continuarea: „Se grăbea să ajungă la Beniuc. Ce-o fi căutând la șarpele ăla? Nu știe oare că din pricina unora ca el a avut de suferit tot ce a suferit? Măcar de l-ar reprimi în grații, dar oare cu ce cost? Eu sunt convins că nu din pricina politicii culturale cu accente proletcultiste a fost sacrificat Arghezi, el a fost negat și călcat în picioare pentru că în sfârșit s-au putut servi de ceva să o facă. De la invidia mediocrităților cu putere de azi i se trage, și nu de la ideologie. Nulități care au pus mâna pe condeiul vrăjit din care storc marșuri și imnuri de slavă pentru o fărâmă de putere politică ori administrativă și cărora acum le put modernismul și valorile interbelicului pentru că știu că nicicând nu vor putea ajunge la calitatea aceea. Și atunci aceia trebuie striviți sub bocanc, să li se uite și numele și

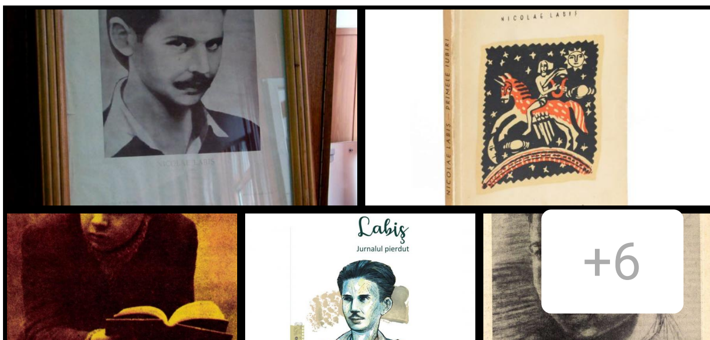
89 de ani s-au împlinit în 2 decembrie 2024 de la nașterea lui Nicolae Labiș; în același an și aceeași lună, în 22 decembrie, se vor strânge și 56 de ani de la moartea prematură a poetului.

„Nicolae Labiș - cel mai pur liric al obsedantului deceniu și cel mai intens poet-adolescent al literaturii române”, Paul Cernat, istoric literar

„Boem impenitent, cu mare succes la femei, admirat și invidiat (inclusiv de Nichita Stănescu, a cărui viitoare soție, Doina Ciurea, fusese iubita lui Labiș), devine rapid o legendă a epocii”, Paul Cernat

„Eretic, dar autentic, Labiș a fost cel mai valoros poet comunist din România”, Paul Cernat

21 de ani avea Nicolae Labiș când s-a stins din viață.

››› Vezi galeria foto ‹‹‹

WEBCAM LIVE ROMÂNIA

Urmăriți Jurnalul și pe Google News

TOP ARTICOLE PE JURNALUL.RO:

1. GALERIE FOTO Călin Georgescu a mințit: Deși aseară a susținut că nu l-a întâlnit niciodată pe Horațiu Potra, astăzi au apărut imagini cu el și mercenarul
2. Dosare penale pentru extremiștii de pe rețelele de socializare: Poliția face razii printre „internauți”
3. Locuitorii Sectorului 1 din București își pot plăti taxele și impozitele locale direct de pe telefon
4. Cercetătorii caută extratereștri în Univers cu o nouă formulă
5. Putere încolțită: Iranul, mai periculos ca niciodată

PARTENERI

ceasul sculptat din meteoritul Muonionalusta care a lovit Pământul acum un milion de ani. Are striații unice care strălucesc

imaginile cu Horațiu Potra și Călin Georgescu: „Vă imaginați ce rămânea din democrația din România dacă Georgescu ajungea președinte?”

felicitări de Sfântul Daniel. Cele mai emoționante gânduri pentru sărbătoriți

ANTENA 3 **Șeful SIE a zburat cu un avion privat la Baku pentru a vedea Marele Premiu de Formula 1**

ANTENA 3 **Bashar al-Assad a cumpărat 20 de apartamente în cel mai luxos zgârie nori din Moscova. Averea fabuloasă a dictatorului sirian**

ANTENA 3 **O cântăreață celebră și un turist au murit după ce au mers să facă celebrul "masaj thailandez"**

ANTENA 1 **Ce au putut să pățească Iustina Luchian si Daiana Prodan în Tucia. Fostele concurente**

STIRILEKANALD.RO **El este bărbatul ucis de tigru, la Grădina Zoologică din Pitești. Detaliul care i-ar fi putut**

PRESSALERT.RO **SCANDALOS Incompetența administrației Fritz a dus la pierderea unei finanțări europene de patru**

WEBCAM LIVE ROMÂNIA

UPDATE Reacția lui Fritz și replica directorului Ovidiu Adam